

Marco Mezquida: «Tot és molt consumista i frugal, tot són titulars i immediatesa»

Acompanyem el pianista menorquí en una nit de concert al Festival Internacional de Jazz de Barcelona

Marco Mezquida | Núria Ribas Costa

El segon cap de setmana de novembre el pianista **Marco Mezquida**, el guitarrista Chicuelo i el percussionista Paco de Mode omplien Luz de Gas amb el tercer concert del Retrat d'Artista que enguany la 49a edició del Voll Damm Festival Internacional de Jazz de Barcelona fa al pianista menorquí. És una sèrie de cinc concerts dels quals en queden dos, el proper aquest dijous 16 a L'Auditori amb *Els somnis de Ravel* acompanyat de **Martín Mélenhez** i **Aleix Tobías**.

"Són cinc propostes que reflecteixen el moment intens i camaleònic en el qual em trobo, sentint-me ferm en diversos camps musicals", diu **Mezquida**, que actualment exerceix de concertista, compositor, improvisador i professor a l'ESEM i al Liceu de Barcelona. Involucrat en diversos projectes com a solista, titular o acompanyant, és un dels pianistes de jazz més importants del moment.

L'aplaudiment és ensordidor.

Marco Mezquida: Jo desitjava això. Jo volia ser músic, volia ser concertista, volia viure de la música i ser allà. Ara mateix hi sóc i estic exposat.

Arriben i es despullen.

M.M: És un moment molt dolç. Molt bonic. Em sento molt estimat i reclamat, adjectius que fan que tot sigui molt vital i molt proper; però molt més exigent també.

Fa calor. La gent es treu bufandes i abrics. L'aire condicionat està fort, com si algú s'adonés que l'atmosfera s'escalfa. I que estem suant.

Comencen a passar coses a l'escenari.

M.M: El jazz és oceà. És una fusió de blues, de ball, de comunitat, de xarleston. És festa i a la vegada...

Els llums s'afinen i perfilen les cares dels tres homes que seuen, i comencen a suar, com nosaltres.

Una percussió contundent, una guitarra que udola i un piano que creix i creix i comença a dibuixar un camí. Un *crescendo* conjunt d'energia. L'amo de les tecles, flautista d'Hamelín que dibuixa uns aguts perfectes i quasi sense adonar-se'n s'aixeca del tamboret portat per l'energia del moment. Sona tan net, tan proper i tan clar, com un discurs ben articulat, com una arenga poderosíssima.

Domina i posseeix.

Es llegeix jazz, es llegeix clàssic, es llegeix pop i tradició...

M.M: He estudiat molta música clàssica, molta música popular, cantautors, contemporanis, música renaixentista, barroca... Necessito de tot això per inspirar-me i per sentir que el meu art al segle XXI no beu només del jazz sinó d'altres estètiques.

Marco Mezquida. Foto: Núria Ribas Costa

‘El Marco ha vingut a ser el Marco’, deia **Raynald Colom**. El **Marco Mezquida** ha vingut, aquesta nit de dissabte de novembre, la primera un poc freda i un poc xopa, a explicar que està despul·lat i feliç.

M.M: He estudiat molt de jazz i puc tocar molts estàndards, però també he lluitat per sortir d’aquest context. Crec en el piano sol i crec que gràcies al projecte amb **Chicuelo** aquesta etiqueta s’ha engrandit.

Juan Gómez, **Chicuelo**, hi és, avui. Abraçant la guitarra vermella i gemint quan s’acosta al clímax, quan pugen els volums i quan accelera el ritme. Quan sap que està a punt d’explicar el desenllaç d’aquesta història.

Paco de Mode abatent el caixó i un rum-rum de conte que s’acaba en final obert.

Tres joglars contant històries amb aquella cadència que sembla explicar l’origen de la Mesquita de Córdoba, i llavors sents el jazz més pur de piano de **Bill Evans**, i estàs completament desconcertat perquè veus el camí i la llum i els volums que et donen indicacions, però tu acabes perdent el nord. Només saps que la percussió corrobora que segueixis caminant i t’assegura que és cert, tot.

Aguts alts en volum i cascades de notes els ossos de les quals tremolen, porosos, a punt de trencar-se. Girs inesperats i daltabaixos sentimentals.

M.M: A jo m’agrada aquesta transcendència. Quan comences no ets conscient del poder que tens, d’on ets. El públic ve i gaudeix del que toques però en el moment en què el concert es converteix en una cosa més profunda...

No sabem on som. Som al mig del desert o a la vora d’un precipici o tot alhora.

M.M: M’agrada portar-te a un terreny on la música et remogui coses. Jo no vull que la gent digui ‘oh, que interessant’, vull que la música t’emocioni o et faci plorar, et faci riure o et faci pensar.

Ja en portem trenta, de minuts, i estem exhausts. Estem suant, més encara. Estem seient al cantó de la cadira com el Marco seu al cantó del tamboret, davant el piano.

M.M: El meu motor ha estat el joc, l’experimentació i el poder d’evadir-me hores provant coses, tocant, descobrint-les. Escoltant coses, interioritzant-les. Escoltar vol dir escoltar des de la música popular fins a **Beethoven**.

I aquí al bell mig de la sala Luz de Gas, mirem embadalits demanant-nos com és possible que toqui com ho fa. “Com ha après a tocar així?”, sento que diuen al costat.

M.M: Durant la meva educació he tingut una disciplina i he estudiat molta música clàssica. Però no és a priori que he fet allò i que després he improvisat. Si estava estudiant **Beethoven** jo ja m’evadia de la partitura i continuava dibuixant i després deia “ep, ep, que he de continuar estudiant” i tornava.

Avui, assegut al tamboret passa d’un to a l’altre, d’un ritme a l’altre, et sorprèn o et conta un secret. A piano sol encongint, geperut, encorbat i subordinat al so, d’un costat a l’altre sense parar. Dialoguen una punta del teclat amb l’altra. Els pols oposats s’atreuen. Fa que s’atreugin. Perquè vol. Perquè pot.

Veig el **Keith**.

M.M: El **Keith Jarrett** m'ha estimulat molt per les coses que fa. I el que m'agrada molt és que ell ha tingut també aquesta experiència - des de petit jugava, tocava i va ser també l'estudiar música clàssica que va ser un trampolí per escapar-se.

Estira les entranyes del piano com estira les nostres pròpies. Acaricia o envesteix les tecles segons necessita i segons sent.

M.M: Evidentment depèn de la situació. Quan toco sol sempre tinc una sensació que és un acte molt fort perquè és com un monòleg, molt sincer, et despulles, i despullar-se és un procés introvertit però a la vegada extravertit.

Marco Mezquida. Foto: Núria Ribas Costa

Però avui n'hi ha més, de músics. La guitarra de **Chicuelo** i la percussió de **Paco de Mode**.

M.M: En el moment en què actuo amb altres músics sento més aquest conversar: jo escolto tu em dones idees després retorno. I en general m'agrada més tocar amb poca gent - dos, tres.

Diu que és camaleònic, que sap estar als llocs, que pot interactuar i que és conscient d'on i per què és on és. I la música també corrobora el discurs.

És suficient mirar a l'escenari i veure què passa quan treballen junts **Mezquida**, **Chicuelo** i **Paco de Mode**. Potencialitat recíproca a tres bandes, amb una percussió que fa (encara més) èpic el discurs de les cordes. **Chicuelo** sembla una flamarada vermella. El seu genoll tremola com un moll, saltant a velocitats malsanes. Deixa anar xiscles i udols quan la melodia es converteix en exactament el que ha d'estar sonant. Quan la guitarra i el guitarrista són un i aquest discurs ancestral flamenc sembla reinterpretat amb tots els matisos i històries del 2017 a Barcelona.

Quasi dolorós, com quan t'expliquen una tragèdia de la manera més bella que existeix.

Luz de Gas no s'ho creu i el Marco aixeca les espatlles, esquena recta, barbata endavant, alçada, coll estirat i mans fluïnt. Porta el ritme amb el cos i el mentó. Amb les pestanyes i els dits dels peus.

Li brilla la cara.

M.M: El projecte amb **Chicuelo** és cançó. Són composicions on hi ha improvisació però hi ha també molta estructura ferma, és un concert on cada cançó té un recorregut. És molt atractiu, molt vital, molt... uf. Molt expressiu.

Que tens ganes de plorar, Luz de Gas?

M.M: L'objectiu és fer viatjar el públic.

Que t'has perdut, Luz de Gas?

M.M: Una de les coses més boniques que m'han dit mai és 'quin poder té la teva música, quina energia, ho hem oblidat tot i hem acabat rient i hem estat allà'. Però això no és una potencialitat de la meua música sinó de l'art fet amb consciència i amb desig d'això, d'agafar el personal i portar-lo a un altre lloc.

Però per poder portar la gent de viatge, la gent hi ha de ser.

M.M: Vivim en un moment molt ric quant a creació de grups i projectes, però el problema és el de sempre: hi ha molta oferta i poca demanda del públic, que està ensopit, li falta curiositat. Tot és molt consumista i frugal, tot són titulars i immediatesa. I estic una mica fart d'això.

I com, com? A Luz de Gas hi ha poca cobertura. Deu ser això?

Gairebé ningú ha tret els mòbils. Fascinant.

Potser el ritme trepidant no ho permetia. Potser estem borratxos, ensopits, fascinats o abduïts. O potser encara no hem tornat del viatge.

M.M: M'agradaria veure com reaccionaria un **Stravinsky** o un **Beethoven** o un **Miles Davis** avui. Avui en dia els festivals programen o valoren en funció de quants 'm'agrades' té el teu post. Imagina't dir al **Wayne Shorter** 'escolta, **Wayne**, no mira és que no pots tocar perquè...'. No, no tios, alliberem-nos. Ets tu el que té les eines per desconnectar. Dona't plaer a tu mateix. Apaga això i masturba't.

S'acaba el tema, la percussió explota, **Chicuelo** mans enlaire i tots tremolem. **Marco Mezquida** es queda paraula en boca, l'última nota del piano silenciada per l'aplaudiment espectacular. Acaben de passar coses i el públic està fora de si.

Exhaust.